

ПОДАЦИ О УСТАНОВИ/ШКОЛИ	ПОДАЦИ О АУТОРИМА/АУТОРКАМА
Назив школе: ОШ "Соња Маринковић" Суботица	Марица Ушумовић Сич, професорка разредне наставе и Бранка Бешлић, психолошкиња
Место, општина: Суботица	
Школска управа: Сомбор	
Опис примера добре праксе ИО	
Даријина прича	
Кључне речи: основна школа, интелектуалне тешкоће, физички инвалидитет	
Опис образовне ситуације ученика и окружења	
<p>Дарија је ученица 2 разреда. Штићеница је Дома за децу ометену у развоју „Колевка“ у Суботици. Породицу је упознала када је пошла у први разред. Има два брата и млађу сестру. Због одузетости доњих екстремитета користи колица. Носи наочаре и има страбизам. Интелектуалне способности су снижене. Школује се по ИОП-у 2 од другог разреда. Има личног пратиоца који јој помаже приликом доласка и боравка у школи (одлазак у тоалет). Дарија воли да долази у школу и радује се дружењу и игри са вршњацима. Воли игре лоптом и успешна је у додавању. Воли да црта и пева. Уз велику подршку вршњака учитељица је са Даријом радила првенствено на адаптацији, осамостаљивању и укључивању у вршњачки колектив. Сада, на крају другог разреда можемо рећи да је постигнут велики напредак у свим наведеним областима као и у академским вештинама. У потпуности се адаптирала, дружи се свим другарима, самосталнија је. У стању је да пажљиво слуша саговорника и уз потпитања почне разговор. Она влада техником читања ћириличног и латиничног писма (90% успешности). Пише по диктату. Помоћу питања препричава краћи текст. Пише штампаним словима ћирилице и латинице са 70% успешности. Зна да прочита и запише број (60% успешности), упоређује бројеве по величини (60% успешности), рачуна изразе са две операције (60% успешности), служи се таблицом множења до 100 (80% успешности). Зна шта чини живу а шта неживу природу (60% успешности). У раду са Даријом, учитељица подршку и помоћ пружа стручна служба школе, наставници који предају у одељењу, другари из одељења као и њихови родитељи. Такође, осим стручне службе, Тим за додатну подршку ученици чине наставница енглеског језика, учитељица и лични пратилац. Лични пратилац је особа која најбоље познаје дете пошто се знају још из предшколског периода. Због Даријиног боравка у дому Колевка, родитеље смо видели једном када су дошли да је посете.</p>	

Опис добре праксе

Као што смо навели у раду са Даријом велику подршку учитељици пружају друга деца из одељења. Уз њову помоћ и подршку Дарија је научила многе ствари. Пре почетка поласка у 1. разред учитељица је са педагогом и психолошкињом школе отишла у “Колевку” да би се упознала са њом. Наравно, није све остало на овом једном контакту. Учитељица је више пута пре почетка поласка у први разред посећивала Дарију а непосредно пред полазак у школу (август) организована је њена посета школи да би се упознала са окружењем школе, учионицом. Дарија је у школу кренула са веома slabим предзнањем; није никада држала оловку, гумицу, цртала, плесала, слагала пузле, учила песмице и сл.

Од првог разреда Дарија је имала подршку приликом:

1. уласка у школу - рампу
2. учионицу (у приземљу близу улаза);
3. виши сто од осталих у учионици чија горња плоча се подиже под углом;
4. прилагођен наставни садржаји:
  - почетно писање радила је помоћу фломастера (јер није имала искуства са писањем и цртањем)
  - писала је у свесци на линије које су биле фломастером подебљане различитим бојама да би се лакше оријентисала
  - у почетку, фломастером је прелазила преко задатка (који је оловком био исписан), због страбизма и лошег сналажења свеска – табла - свеска
  - сви наставни листићи су увеличани,
  - учила је прво велика а касније мала штампана слова,
  - читала је слово по слово па спајала у реч
  - шчитавање је вежбала у пару, уз подршку ученика са којим је седела.
  - у првом и другом разреду учила је писати и читати само штампана слова ћирилице и латинице, сабирање и одузимање до 100 без преласка десетице,
  - таблицу множења у другом разреду учила је проналаском производа на обојеној таблици; употребом обојене таблице успела је да запамти производе истих бројева
  - у игри, уместо лопте, користила је балон завезан за колица на канапу дугачком 2-3 м.

Приликом цртања потребно је било давање објашњења за цртања човека, цвета, дрвета, лептира, маце, куце, зеца. (Све почиње кругом – као “Сунце са мањим бројем линија” јер све је округло).Током цртања, девојчице су стрпљиво и са пуно разумевања помагале саветима и инструкцијама. Дечасти су објашњавали за просторни распоред и детаље тако да данас ученица самостално црта и зна да тражи објашњење за оно што не уме (срце, облак, аутомобиле, авион).

Због кретања у колицима вршњаци у разреду јој пружају подршку - склањају торбе које су најчешће препреке до табле, лавабоа или одласка до жељене другарице или друга, до изласка из учионице. Често је гурају, шетају уз њу.

Даријије све што смо радили у школи било ново па чак и друштвене игре.

Почели смо од једноставнијих: слагалице, пузле па прешли на сложеније: Човече не љути се, домине, карте Ђаци су прилазили њеном столу и полако јој објашњавали правила. Прво је пажљиво гледала а затим се одважила и почела да игра. Другари су били веома поносни што су јој помогли са савлада / научи правила и да почне да се игра.

Учитељица у раду са свим ученицима нагласак ставља на интерактивне облике рада и сарадничке активности. Од облика ради највише се користи групни рад и рад у пару. Приликом групног рада, иако је она увек добијала задатак прилагођен њеним способностима вршњаци су јој помагали, желећи да има доживљај успешности; при излагању шапутали би јој одговор ако није запамтила свој део или диктирали и проверавали да ли је добро записала.

Иако је на почетку 1. разреда била несигурна и повучена, захваљујући вршњацима се у великој мери оснажила и постала самосталнија.

У првом разреду изласци пред таблу и рецитовање песмица уз помоћ деце из одељења су је оснажили и дали јој сигурност тако да није имала страх пред другима да говори. На часовима је активно учествовала и успешно извршавала своју задатке. Она обожава да послуша догађања из ближе околине. Све што је близу, опипљиво, то јој је занимљиво. Дарија сваког дана напредује посматрајући децу, учи - прикупља информације. Постаје сналажљивија и уз подршку вршњака домаће задатке радо ради у школи.

Поверење, осећање сигурности у другом разреду је код ње израженије, па се она сама јавља на часовима да каже одговор на постављено питање.

Дарија је веома драга, омиљена у разреду. Од првог дана у школи другари је позивају на прославе рођендана. У дому „Колевка“ се организују да недељом или суботом иде на прославе. У првом разреду родитељи деце из одељења су за њен рођендан направили тарту и донели у школу, а у 2. разреду су јој организовали прославу рођендана уз аниматора у играоници.

Дарија је успоставила леп контакт и са помоћним особљем. Радо им исприча шта је радила на часовима, на одмору и у дому. Мотивише је похвала.

Професионална добит

Окружење у школи подстакло је Дарију да буде још радозналија, знатижељнија и да све догађаје у околини чује и да о њима прича, не само послуша. Научила се истрајности, да учи кроз сарадничке активности уз подршку вршњака. Оснажила се, истрајнија је у раду.

Ми, сви запослени у школи учимо уз њу.

Учитељица се оснажила и увидела да се решења налазе у окружењу, међу вршњацима. Пред тешкоћама не затвара очи, него све посматра као изазов и суочи се са њима.

За помагаче увек има веселе, радознале ђаке.

Ми можемо рећи да смо постигли успех уколико су наши ђаци сви укључени у рад и задовољни. Дар нашег позива је ако научимо младе да чују друге и помогну им.

